

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
HJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Plac-utca 47. és 49. szám.

Apponyi Albert & Kossuth-pártban.

Tisza István nemzetpusztító politikájának eredménye az, hogy már az ellenzéki árnyalatok tűnőfelben vannak. Az összes ellenzék hatalmas, egységes magyar függetlenségi pártban tömörül az alkotmányrombolók ellen.

Az Apponyi Albert grófhhoz közel álló Budapesti Hírlap írja ezeket a minden igazi magyar hazafi előtt örvendetes sorokat, a bejelentését következő nagy eseményeknek, a romlatlan magyarság tömörülésének:

— *Apponyi szélbali lesz!* — ezt újságolták nekünk oly politikuskok, a kiknek módjában áll közlőrl ismerni Apponyi gondolkodását és érzelmeit.

Azt hirdeti a politikai fáma, hogy Apponyi annyira el van keseredve a politikai viszonyok alakulásán és különösen a november tizenhétézadiki erőszakosságon, hogy *szándéka belépni a Kossuth-pártba.*

Minket csöppet sem lepne meg, ha ez a szenzáció valóban elkövetkeznék. Két, vagy három héttel ezelőtt e sorok írója fölkereste Apponyit s beszélgetés közben azt a megjegyzést kockáztatta meg, hogy az ellenzéki koalícióban negyvennyolcz talán közeledni fog a hatvanhéhoz. Erre Apponyi körülbelül a következő megjegyzést tette:

— *Inkább a hatvanhét fog közeledni a negyvennyolczhoz!* Oly időköt élünk, a mikor minden alkotmányos javunk veszendőnek látszik s nekünk minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy férazzuk a nemzetet s fölébresszük a fenyegető veszedelemek tudatára. *S én úgy látom, hogy egyedül a negyvennyolczas eszmék azok, a melyekkel a nemzetre hatni lehet.* . . .

Ez elég világosan, mondhatni: meg rázónan eszteli Apponyi mélységes elkeseredését.

Egyik tudósítónknak, a ki felhívta Apponyi figyelmét a róla elterjedt hírre, Apponyi ezt mondta: *A hír még idő előtti.* A mai napon pedig, a képviselőházi üés megnyitása e őt, így szólt Apponyi a folyosón:

— El kellene utaznom a Délvidéki Közművelődési Egyesület gyűlésére. De bármennyire szívesen fekszek a délvidéki magyar kulturmisszió: képtelen vagyok elmenni. Soha, mióta én részt veszek a közéletben, oly mély szakadás nem volt a magyarságban, mint most. Bármilyenek voltak máskor a politikai viszonyok, mindig találtam alkalmas alapot, a melyen együtt működhattunk a legkülönbözőbb pártbeli emberekkel. Most képtelen vagyok nem együtt meüni bármiben is

azokkal, a kik a november tizenhétézadiki eseményt helyeslik és támogatják . . .

Ime, ilyen mértéket öltött Apponyi hazafiúi elkeseredése az erőszakon, a mely urrá lett a közéletükön.

Tulajdonkép ki a trónörökös?

[Érdekes találgatások]

Rendkívül érdekes cikket ír erről a kérdésről a „Nap”. Közöljük belőle a következőket:

Tény az, hogy Ferencz Ferdinánd még mindig az „este-i” főherceg; nem kimondott, csupán prezumpatív trónörökös. Másrészt — bizonyos — a főherceg jellemének egyik kiugró vonása, hogy — kerülvén a nyilvános szereplést — bizonyos idillikus hajlandósággal csupán családjenak él.

Ha Ferencz Ferdinánd — amint a fáma hébe-hóba újra és újra a felszínre veti — tényleg lemondott volna a trónörököségi jogról, akkor Ottó főherceg lenne a trón vármányosa. Csakhogy személyes okokból kizártnak tartják, hogy a Habsburg dinasztia trónra engedné a fenséges urat, akit hajlandóságai nem predestinálnak az uralkodásra.

Igy történt, hogy már sokszor suttogtak arról Bécsben, hogy a tulajdonképeni trónörökös Ottó főherceg elsőszülött fia, akit máris az uralkodásra nevelnek.

Károly Ferencz József (Lejos, Hubert, György, Maria, Ottó) főherceg elsőszülött fia Ottó főhercegnek és Maria Józefa szász királyi hercegnőasszonynak, született 1887. augusztus 17-én Persenbeugban és jelenleg hadnagy az 1. számú dásas ezredben.

A gyanu, amely a trónörökös-kérdést illetőleg a közvéleményben már régóta lapang, tápot nyert egy jelenetből, amelyről utóbbi időben sokat beszéltek Bécsben.

A következőkről van szó:

Amióta Ferencz Ferdinánd főherceg nőül vette Chotek Zsófia grófnőt, lassan-lassan, szép egymisutóban, sorra tisztogtek a Belvedere-palotában a főhercegek urak és asszonyok, akik eleinte nem látták szívesen a frigyot. Voltak, akik mindürübbea jöttek és egyre bizalmasabban mozogtak savoyai Jenő régi termében.

Még Izabella főhercegnőasszony is vizielt egykori udvarhőgyénél, igaz, hogy csak egyszer, egyetlenegyszer. Csupán az egy Frigyes főherceg nem lépte át — még eddigelé legalább — a Belvedere küszöbét. Egyszóval, jönnek látogatába a főhercegek urak és asszonyok — és ezeket kivétel nélkül a *szalonjában fogadja Hohenberg hercegnő.*

Csak egy kivétel van.

Valahányszor Károly Ferencz József főherceg, Ottó főherceg elsőszülött fia bejelenti látogatását, *Hohenberg hercegnő*

lent a csarnokban fogadja unokaöcsösét, akit aztán termeibe felkísér.

Aki ösmeri, hogy a bécsi udvari etikettnek finom árnyalatai milyen fontos jelentőségűek, méltán — gondolkodába esik, látván a jelenetet, amint a trónörökös felesége a fiatal Károly főherceget a küszöbön üdvözi.

Es megint aktuálisabb lesz a kérdés: ki a trónörökös?

Politikai híreink.

— Budapest, december 29. —

A helyzet.

A politikai viszonyok alakulása lázas gyorsasággal fejlődik azon az uton, amelyre az erőszak terelte az országot, de amelyből új és szerencsés alakulások fejlődése várható. Tisza István rendet akart csinálni az ország politikájában s megcsinálja azt az országnak. Az elkeseredett, vérig bántott nemzeti érzés csak a negyvennyolczas eszmékben találja az ellentállás egyetlen fegyverét. A tegnapi politikai lakomán kipattant az a hír, amelyet suttogva beszéltek már napok óta az ellenzéken: *a hatvanhetes alap közeledik a negyvennyolczhoz.* Gróf Károlyi István és gróf Károlyi Mihály már kijelentették, hogy a választásoknál függetlenségi programmal lépnek fel és nyílt titok, (lapunk mai irány-cikkelye is ezzel foglalkozik és megerősíti ezt az újabb hír is. Szerk.) hogy gróf Apponyi Albert *egész pártjával együtt a választások után belép a Kossuth-pártba.*

Nagy és örvendetes szenzáció ez az országnak. Tisza István kezéből, amelyet ütésre tartott, a szándéka ellenére áldás fakad. Politikai viszonyaink teljes megújodása, a nemzeti politika ereje, tisztasága, önzetlen magyarsága áll annak az utnak a céljában, amelyre a nemzet legjobbjai lépnek.

A nevezetes forduló megvalósulására nagy befolyással van az a konferencia, amelyet ma délelőtt tizenegy órakor tartott a függetlenségi pártkörben a vezérő-bizottság. Ezen az értekezleten ugyanis jelen voltak olyan alakjai a magyar politikának, akik eddig az ellenzék ügyeinek a vezetésében aktív részt nem vettek. Az értekezlet a

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban tüvegenként 4.— kor.—ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti cseggel legyen ellátva.
F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc.)

választásokon kívül foglalkozott a készülő nagy változás egyes fázisaival is és örvendezve jegyezhetjük fel, hogy az *jelentős lépéssel jutott közelebb a megvalósuláshoz*. A konferencián jelen voltak: Kossuth Ferencz, báró Bánffy Dezső, gróf Apponyi Albert, gróf Andrássy Gyula, Wlassics Gyula, Darányi Ignác, gróf Batthyány Tivadar, Eötvös Károly, gróf Zichy Aladár-Justh Gyula, Szederkényi Nándor, Rakovszky István, Tóth János, Holló Lajos, Ernszt Sándor és Hentaller Lajos.

Az ellenzék egybegyült vezérlőbizottsága elhatározta, hogy a január 3-iki ülésen teljes számban vesznek részt az összes képviselők.

Az ellenzék tagjai délelőtt tíz órakor vonulnak testületileg az Ujpárt helyiségéből a képviselőházba.

Tisza kapitányék Bécsben.

Gróf Tisza István és Khuen Héderváry Károly ma reggel Bécsbe érkeztek. Referálnak a koronának arról, hogy minden rendben van, az ország áhitóva várja a választásokat és a szabadelpárt diadalok előtt áll. Az öreg király valószínűleg örvendezve hallja ezeket a biztató híreket és nem hallja még mindig azt a földalatti dübörgést, amely pusztító, irtózatot viharok előjele. Vajjon referál-e Tisza a 67-es alap esődjéről, az országban a dinasztikus érzés halványodásáról, évtizedek mesterségesen összerótt hazugságainak a szégyenletes összeomlásáról is? Meddig tart még a király fölszentelt személyének elzárása a nemzet kívánságainak, a megérthetése elől?

Félhivatalos a bécsi udvarlásról.

Félhivatalosan jelentik: Gróf Tisza István délelőtt tizenegy órakor volt kihallgatás a királynál. Hír szerint a miniszterelnök előterjesztette a királynak a trónbeszéd szövegét, melylyel az országgyűlést berekesztik és javaslatot tett a trónbeszéd megtartásával kapcsolatos részletkérdésekről. Tisza valószínűleg felhasználja az alkalmat arra is, hogy a közös és osztrák kormányval tanácskozást folytasson a német szerződési tárgyalások tekintetében követendő további eljárás iránt. Tiszát holnapra, péntek reggelre várják vissza Budapestre.

Kecsegtetések.

Saját tudósítónk telefonozza: Gróf Tisza Istvánt déli 12 órakor fogadta a király. A délelőtti lakásán töltötte gróf Khuen-Héderváry Károlylyal együtt. A királynak a trónbeszéd tervezetén kívül bemutatta a szabadelpárt választási manifestumát is. Ez ugyan nem tartozik a korona hatáskörébe, de — amint tudósítónk értesül — azért terjeszti Tisza István az uralkodó elé, mert abban van a trónbeszéd közös passzus: a nemzetnek az esetre, ha a parlament munkaképessége helyreáll, nagy előnyök ígértetnek és kecsegtető vívmányok helyeztetnek kilátásba.

A mamelukok gyötrelmei.

A kormánypárton teljes a derout. A képviselőknek künn kellene járniuk a kerületben, de a legnagyobb részük idehaza maradt. Várnak olyan változásokat, amelyek egyszerre más színt adnak a helyzetnek.

A pártkörben olyan a kép, mint nagy váltások idején: *egész csomó képviselő lesi szorongó arccal a híreket*. Ott voltak többek közt: Szentiványi Árpád (Apponyi Albert már a 48-as párt küszöbén áll, Szentiványi Árpád pedig még mindig mameluk!), Mandel Pál, Balitska Béni és mások.

Az osztrák miniszterelnök.

Bécsből táviratozzák: A király ma délelőtt újlag kihallgatáson fogadta Körber osztrák miniszterelnököt, majd pedig Wittek R. lovagot. Felsege a kabinetalakítással Wittek lovagot bizta meg. — Körber miniszterelnök bukását a nemrég lezajlott insbrucki véres zavargásokra vezetik vissza.

Varmegyénk és vidéke.

Közgyámválasztás. Egyeken szerdán választották meg az új közgyámat az elhalt Domán Elek helyébe, aki 24 évig viselte ezt a tisztséget közmegelegedéssel. Utódjául nagy szótöbbséggel Berkes Mátét választották.

Sorozás. A 39. gyalogezred parancsnoksága átiratban értesítette a központi főszolgabírószékhelyt, hogy jövő évben a sorozások a központi járásban márczius 17., 18. és 19. napjain lesznek.

Adományok Boeckay szobrára. A hajduböszörményi Boeckay-szoborra újabban adkoztak: Csikvármegye 100 kor., Somogyvármegye 4 kor. 88 fill., Veres Géza, Nádudvár 10 kor., Esztergomvármegye 50 kor., Borsodvármegye 100 korona. Együtt 264 kor. 88 fillér. Az összes rendelkezésre álló összeg 37,128 kor. 10 fillér.

Tisztújító függetlenségi kör. A hajdunánási függetlenségi-kör karácsonykor tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök lett idős. Möricz Pál, tiszteletbeli elnök Brassay Károly, alelnök idős. Daróczy Sándor, pénztárnok Ujvárosi Miklós, jegyző Tóth Lajos, könyvtárnok Kis József, gazda Hentes László, bálrendező bizottsági elnök Hentes Sándor.

Mi az ujság?

Megszökött ügyvéd. Dr. Rozgonyi Jakab fővárosi ügyvéd ellen, akinek az Akadémia-utca 6. szám alatt van az ügyvédi irodája, az utóbbi időben özönével érkeztek a feljelentések uzsora miatt. A vádtanácsnak ma kellett volna foglalkoznia az ügyvéd ügyeivel, de váratlanul levették a napirendről. Dr. Rozgonyi pedig tegnap este feleségével együtt hirtelen eltűnt a fővárosból. „Hirtelen beállott nagyfokú idegbaját” ment gyógyítani állítólag Meránba.

A megrágalmazott Lujza hercegnő. A drezdai udvar körében a legbotrányosabb és a legkalandosabb rágalmakat terjesztik Lujza hercegnőről. A legújabb híresztelés az, hogy Lujza nemcsak önmagát akarta megmérgezni, hanem gyermekeit is. Épp ez okból óvja a szász királyi udvar a hercegeket anyjuktól.

Nagyszerű ujtás. Londonból a következő korszakot alkotó reform híret közlik: A minap az egyik legelőkelőbb klub bankettet rendezett, melyen London legelőkelőbb férfai, köztük a lordmajor is résztvett. A banketten az egyes terítékek díszes étlap mellett mindjárt ott volt szöszterinti nyomtatásban valamennyi beszéd, tőszit, amelyet a banketten el akartak mondani. Ez a merész ujtás egy csapásra véget vetett annak a kinnak, amelyet a banketten résztvevőket üldözött a sok tőszit árjával. Érdekes volt ily körülmények közt a banket lefolyása. A vendégek nyugodtan lakmároztak, amikor felálott szólásra Strong serif és ezeket mondta:

— Lordmajor ur! Lordok és gentlemanek! Van szerencsém az elmondani szándékolt beszédemre vonatkozólag utalni a banket-kiadvány tizenegyedik oldalára — és ezzel leült, ami óriási, egotverő tetszést keltett.

És a lakoma valamennyi szónoka egy más után felállott és mind csak utalt beszédére, illetve arra a lapszámra, amelyen a beszéd olvasható. Londonban nagy örömmel üdvözlük ezt az ujtást és azt hiszik, hogy állandó gyakorlattá fog válni, aminek nagy hordereje a társasági életre szinte ki sem számítható. Ha a kontinensen is elterjed, ez mindenképpen dicséretes szokás. Vajjon mit fognak csinálni az emberek nálunk, ahol csak azért banketteknek, hogy szónokolhassanak?

A czár katonája.

Egy orosz szökevényről.

A kolozsvári rendőrség a dermesztő téli éjszakában egy felső-kabát nélkül kóborgó gyanús alakot tartóztatott le. A ki a rendőrtisztviselő előtt a következőket vallotta:

— Névem Szrocsinszki Boriszláv. Én az orosz hadseregből ezelőtt másfél hónappal szöktem meg. Harminczhárom éves, nőtlen, lengyel származású katonaköteles vagyok. Varschauban születtem. Öt évig szolgáltam Kiewben a tüzérségnél és most mint fegyvergyakorlatra behívott póttartalékost az orosz-japán harcztérre akartak szállíttatni.

Tizennyolczan voltunk az Odessában állomásozó helyőrségen felállítva Nakporucnik tüzér főhadnagy vezénylete alatt.

Mind a tizennyolczan elkeseredve lévén a főhadnagy ur rábeszélése folytán már rég elhatároztuk a szökést, csak az alkalomra vártunk, a mely meg is érkezett.

Egy altisztünk ugyanis annyira türelmetlen volt és elkeseredett, hogy egy napon így kiáltott fel az őrszolgálaton.

— „Miért haljak én meg idegenben! és szolgálati fegyverével főbe löttem magát.

E szerencsétlen halála aztán bátorrá tette valamennyit és nyomban végrehajtották tervüket. A főhadnagy vezetése alatt katoná ruhában teljes hadi felszereléssel kiment az egész helyőrség a tengerpartra és ottan ösztetkargatott rubeljeikből egy hajót fogadva, egy bolgár hajóra szállottak fel, mely elhozta őket Konstanczig.

— A hajót a főhadnagy fogadta számkunkra, de nem jött velünk, hanem elment Szerbiába.

Szökésre azért határoztuk el magukat, mert rettenetesen gorombán és igazságtalanul bánnak az orosz katonákkal és bár statarium van kihirdetve egész Oroszországban mégis — megszöktek. És azután gyalogszerrel bujdokoltak szét a nagyvilágba.

Dr. Csoma Zsigmond rendőrkapitány-nak ama kérdésére, hogy (mi az életcélja a jövőre nézve, ezt felelte a szökevény:

— Hogy ehessenem egy darab kenyert . . .

A jó szívu rendőrkapitány az elcsigázott utasnak azennal vacsorát rendelt és intézkedett, hogy a város fogdába levő meleg szobában szállásolják el a szerencsétlen katonaszökevényt, a kinek minden vagyona csak az a 12 kopek, a melyet zsebében találtak.

Az oroszországi viszonyokról kérdezősködvén, azt felelte az orosz katonaszökevény, hogy nagyon félnek a japán háborútól és közelebbről egy általános összeesküvés folytán az orosz hadseregnek nagy szertebomlása várható.

Kávéháztulajdonosból betörő.

[Letartóztatott rablóbanda.]

Budapestről írják:

Kődös, nyirkos időben történt e hó 19-én, éjféli után harmadfél órakor, hogy a Baross téren három züllött alak megtámadta és kirabolta Bayer János fővárosi vendéglőst. A rablók elvették tőle értéktárgyait, aztán agyba-főbe verték és elfutottak.

A főkapitányság vizsgálatot indított az ügyben és kinyomozta a rablókat Schultheisz Lajos, Kocsis Sándor és Takács Kálmán betörés és rablásért már büntetett egyének személyében, akik két napi vallatás után elmondták, hogy a Bayertől elrabolt ékszereket átadták Bányász Béla és Orlik Henrik kávéháztulajdonosoknak.

Bányász és Orlik rovott multu egyének. Mind a kettő hamis kártyázás miatt több ízben meg volt büntetve. Orlik feje egy hamiskártyaszövetségnek és rendszerint a főváros területén levő apróbb kávéházakban szedi áldozatait: javarészt vidékről meg külföldről idevetődött idegeneket. Orlik valaha gazdag ember volt. A Király-utcában volt két, a Kazinczy utcában pedig egy kávéháza. Utóbb elverte vagyonát és ekkor kártyával kereste kenyerét.

Bandájának tagjai a pályaudvarokról és szállodákból szállították áldozataikat, különböző ürügyekkel kávéházba csalták őket, a hol Orlikkal és társaival ismertették meg. Orlik ilyenkor mint fővárosi ügyvéd vagy orvos, társai pedig mint tekintélyes fővárosi polgárok szerepeltek. Többnyire nasivasit játszottak.

Csütörtökön reggel a rendőrség razziaát tartott, hogy Orlikot, akiről a Bayer vendéglős ügyének révén kiderült, hogy rablókkal cimborál, kézrekerítse. Ót óra tájban meg is találták a hamis kártyást a Népszínház-utca 21. szám alatt levő Arvay féle kávéházban. Vele volt Bányász nevű társa is. Midőn a detektíveket meglátták, el akartak szökni, de Orlikot azonnal elfogták. Bányászt pedig, a ki a Tisza Kálmán-tér bokrai közé menekül, körülfogták, mire az elvetemült ember forgópisztolyal a levegőbe lött, hogy üldözőit elriassza. A detektívek mindazonáltal őt is kézrekerítették.

A főkapitányságon Orlik és Bányász tagadták, hogy összeköttetésben vannak a rablókkal, de a detektívek házkutatást tartottak Orlik lakásán és megtalálták Bayer ékszereit, melyeket az utonállók raboltak el tőle. Az ékszereket a rablók potom áron eladták a két hamis kártyásnak, akik állandó orgazdák voltak. Orlikot és Bányászt ezután átkísérték az ügyészség börtönébe.

Színház.

A **Tékozló** című nagy látványos darab kerül ma este színre.

Makó Lajos szervezkedése. A szegedi színházat virágvasárnapról kezdve tudvalevően Makó Lajos színigazgató kapta meg, aki most erősen hozzáfogott a szervezkedéshez. A szegedi társulat tagjainak névsora különben a következő: Mészáros Giza naiva, Menszáros Margit vigjátéki szubrett, Tóth Ilonka szende, Szerény Gizella hősnő, Cs. Almási Julia drámai anya, Havasi Szidi komika, K. Hegyi Lili énekesnő, Klenovics György hős, Palágyi Lajos szerelmes, Mezei Andor baritonista, Fenyéri Mór jellemzőszínész. Krémer Jenő buffó, Szalai Károly ügyelő.

Színházi hírek. Szombaton az előadás 6 órakor kezdődik, színre kerül Strausz József 3 felvonásos operettje „A tavasz”. Az operett főbb szerepeit Sugár Aranka, Rózsa Lili, Krémerné Lili, Havasi Szidi, Mezei Andor, Krémer Jenő, Iványi Antal, Faragó Ödön és Szilágyi Aladár ját-

szák. — Szorgalmasan folynak a zongora próbák a „János vitéz” című nagy operettből, melynek a premierje a jövő hó közepén lesz.

A sok feleségű ember.

(Érdekes vita a talmud határocaata felett.)

A Kassai Hirlap írja:

Még sokan fognak Kassán arra a fiatal lengyel emberre emlékezni, a ki néhány év előtt Galicziából ide vándorolt és avval tengette életét, hogy házról-házra járva vásárolta össze a nyulbőröket és egyéb ócska holmikat. Tronstein Jakab, úgy hívták a városzerte ismert tipikus, furcsa ócskást, aki két-három évi itt tartózkodás után feleségestől és gyermekestől újra felkerekedett és kivándorolt Magyarországból.

Sokáig nem hallatszott róla semmi hír, a mig egy szokatlan, feltűnést keltő per, a melynek híre messze Oroszországból egészen hozzánk hatolt el, ki nem derítette, hogy Tronstein Jakab nyughatatlan bolyongásában a feketetengerparti nagy kikötővárosba, Odesszába vetődött, a hol százezer számra laknak fajrokonai, a kik virágzó szárazföldi és tengeri kereskedéssel foglalkoznak.

Tronstein Jakab Odesszában is csakhamar sajtósághoz híre vergődött. Alkalmat adott ugyanis az odesszai járásbírósnak, hogy egy szerfelett sajtósághoz jogi kontroverzia felett döntson; tiltva van-e a zsidóknál a soknejűség, avagy nem?

Tronstein ugyanis a talmudban, a hitű zsidóknak ezen közismert szent könyvében rendkívül járatos lévén, kiderítette, hogy ebben a könyvben sehol sincsen szó a bigamia tilalmáról, sőt lapjai arról tesznek tanúságot, hogy a hébereknél a legujabb időkig divott a soknejűség. Nosza fogta magát és két új asszonyt vezetett a házhoz, úgy, hogy a régi életpárjával együtt hárman örítették a tüzhelyet.

A bíróság csakhamar tudomást szerzett a merész ujtásról és Tronsteint legfényesebb érvelése és a talmudbeli idézetekre való hivatkozása daczára 2 hónapi fogházra ítélte trigamia miatt, két utóbb kötött házasságát pedig érvénytelenítette.

Tronstein igazságának tudatában az ítélet ellen felebbezését jelentette be. A periratban védője egyebek közt a következőket fejtegette ki védenceze javára:

Igaz ugyan, hogy a modern európai zsidóság általában elfogadta a monogamiát, de a zsidó vallás nem követeli meg hivatástól az egynejűséget, hanem megengedi a többnejűséget. Példa gyanánt emlíjük Dávidot, Salamont és másokat, a kik mind többnejűségben éltek. A zsidókkal fajrokon etiopiaiak és a Kaukázusban élő hegyi zsidók még ma is a poligamia hívei, igaz ugyan, hogy 600—700 év előtt

Gerzson rabbinus az egynejűséget rendelte el, de ez csak egy tudós véleménye és nem dogmatikus erejű vallási alaptörvény. Az európai, kivált a nyugateurópai zsidók elfogadták Gerzson véleményét, mert a középkorban heves üldözéseknek voltak kitéve a többnejűség miatt. De még ez sem képes a vallási elveket módosítani, a melyek a többnejűséget nem kárhoztatják. Mivel ezek szerint Tronstein többnejűségével nem követett el a vallási elvekbe ütköző bűntettet, a felhozottak megerősítésére kéri egy vallási kérdésben szakértő személy, vagyis rabbinus kihallgatását arra nézve, vajjon megengedi-e a zsidó hitvallás a többnejűséget, avagy nem? A törvényszék helyt adott a kérelemnek és szakértők kihallgatását rendelte el. Ki fogják hallgatni ebben az érdekfeszítő kérdésben az összes odesszai zsidó rabbinusokat.

Tronstein többszörös házassága tehát valóságos forradalmat idézhet elő az orosz zsidók házassági életében.

Egyházak és iskolák.

Az ágost. hitv. ev. templomban. Ó év estéjén d. u. 5. órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

Uj év napján d. e. 10 órakor Hudák János segédlelkész prédikál.

A hajdumegyei Gőnczy-tanító egyesület nagy érdeklődés mellett tartotta meg közgyűlését. Kozma László nyitotta meg lelkes beszédben a közgyűlést. Kuti Zsiga titkár a jelentését olvasta fel, majd dr. Guttenberg Pál fővárosi tanár a népiskola jövő teendőiről értekezett. Utána Simon István saját találmányu ügyes számoló gépjét mutatta be, mely a törtek tanításánál igen hasznos. A zárszámadások, jelentések felolvasása és tudomásul vétele után az Angol Királyné éttermében tartottak fényes, sikerült közebédet, a melyen derék tanfőriaink számos felkészöntőt tartottak.

UJDONSÁGOK.

Szabolcska Mihály levele.

A magyar kálvinistaság temesvári végvárában vitézkedő költő-pap: Szabolcska Mihály nagyjelentőségű levelet írt a napokban dr. Ferenczy Gyulának, a „Debreczeni Protestáns Lap” új szerkesztőjének. Irodalomtörténeti jelentőségű sorok ezek; mert kiáltó példával magyarázzák: hogy kell sorvadniok legjelesebbjeinknek a kenyérkereset, a mindent követelő, de semmivel fizető hivatalos élet rabigája alatt. Szabolcskának, az istenáldotta költőnek lelke sir független nyugalomért a rászakadt terhek életetrabló tömkelegéből. Ez a sokat magyarázó levél így hangzik:

„Kedves Gyulám!

Köszönöm a hozzám való bizodalmat, s általában a leveledet. Sok türelmet, friss kedvet és erőt adjon a jó Isten ne-

ked a szerkesztéshez. Vagy jobban mondva tartsa meg azt az erőt, a mi neked mindig egyéni sajátosságod volt. Nem tudom, hogy vagy egyébképpen elfoglalva? Mert nekünk kálvinistáknak öröklött bűnünk, hogy ha valahol, valakiben erőt, rávalóságot, munkabírást látunk: nosza tele rakjuk azt mindenféle olyan közterhekkel, a miknek egy-egy „Isten fizesse meg” legfőleg a jutalma s a mik alatt az illető összeroskad. Példa rá a mi jó Szabó Jánosunk s most a jobb sorsra érdemes szegény Zsigmond 33 féle hivatala és kis és nagy bizottsági tagsága. Hogy Tóth Samut ne is említsem, a ki jegyzőkönyvi számokban mult ki.

Igyekezni fogok, hogy rászolgáljak a bizalmadra. Mennyi volna a megéni valóm, de mennyi! De az én életem is csupa kapdosás, csupa félbemaradt töredékek halmazata lesz, érzem. A mit kedvvel csinálnék, a mire tán volna is valami erő bennem: csak pihenőre, bal-kézzel csinálhatom. De milyen pihenő az! Hat év óta egyre súlyosodó körülmények közt huzom itt az igát. Tanítok 22 heti órán át hittant, 12 különféle felsőbb és szakiskolában. (Káplánt az egyházam, a három városrész 63 elemi osztályába járó gyermekek hitoktatására tart.) Ez egy egész embert lekötő munka. Goudozok úgy a hogy egy 5 szolgabírói járásra terjedő missiói kört. Egy másik egész embert kívánó munka.

Temesvár maga is missiói terület, a hol a református papra ezer és egy társadalmi, egyházi s mit én tudom mi mindentéle teendő vár. Egy harmadik egész embert kívánó munka. Most már add össze az én csekély erőmet s az e fölött messze fölülcsapkodó igyekezetemet s vond ki belőle azt a pihenőt, a mi a családom után nekem arra a munkára marad, amire tán leginkább rászülettem volna, ha... Ez a ha az én megőlt betűm. „Ki érti meg az én elviselt ruhámát?”

És még csak panaszkodnom sem lehet. Olyan köz tudomásu dolog, hogy a papnak (mily bitang ez a név!) semmi dolga nincs, ha úgy akarja. Hát szent igaz, hogy sehol olyan brutálisan bolond és rossz munka elosztás nincs, mint köztünk református papok közt. De hát én már csak huzom az igát, míg bírom. Huzom, mert valahogy mégis csak „gyönyörűséges” ez! Lám, mikor most a szásvárosiak hívnak az ő kanonoki stallumukra: megsajdul a szívem attól a gondolatától, hogy itt hagyjam ezt a felugarolt s vetésre érett szép meőmet! S ahogy én ösmergetem eddig magamat: lesznek olyan számár, hogy nem hagyom itt. Pedig a Muzsám itt sir, ri a nyakamban, sejtén amott azt az „Egy kis független nyugalmat, melyben a dal megfogant.”

Bocsáss meg e sok össze-vissza beszédért. A mit tehetek s a mit rám bízol: tesszem szívesen. Téged és minden szeretteidet áldjon meg a jó Isten! És mindnyájunkat, egyházunkat, hazánkat boldogabb ujesztendővel! — Temesvár, 1904. XII. 26. — Őiel szerető régi barátod:

Szabolcska Miska.

Csütörtöki felolvasó est.

[A harmadik ünnepély.]

Délután 5 órakor tartatott meg a rómkath. főgymnásium dísztermében a harmadik felolvasó est, mely megérdemli, hogy

rolla bővebben referáljunk, oly ügyesen összeállított a programja. S oly magas művészi nivón álló volt ez este, aminőt régen élvezett a debreczeni közönség.

Mindjárt az első szám. Husz Lajos a kiváló zenész „Bölcsődala” megérdemli a feltétlen dicséretet. Kedves dalocska, fülbe-mászó dallamos zenével, melyet a szerző zongora kísérete mellett a női kar adott igen ügyesen elő.

Majd dr. Wolaffka Nándor püspök lépett az emelvényre s az ő bájos előadói modorában beszélt a Megváltó életéről; oly szép stílusban, oly vonzó előadásban ismerette az isteni tragédia megkapó, szivreható s vallásos hangulatot keltő részleteit, hogy viharos tapsot aratott érte meghatott hallgatóságától. A szép, színes velített képek is emelték a sikert, melyek szemléltetővé tették a remek felolvasás tárgyát.

Majd Domaniczky Teréz k. a. ez a mély érzésű temperamentumos magas technikájú gordonka-művész adott elő két gyönyörű zenei művet, melyek valósággal lebilincseltek a hallgatóságot. Zajos taps jutalmazta a művészi játékot, amely szólt Werlin Sándorné urnőnek is, ki a tölté megszokott finomsággal kísérte zongorán az előadó művésznőt.

Most Rudnyánszky Gyula, a hírneves költő lépett az asztalhoz s költeményei közül olvasott fel egy párt s egy hosszabb részletet egy nagyobb költői alkotásból. Rudnyánszky mint költő országos híré, de mint felolvasó sem marad költészete mögött. Megjelenése, vonzó s lebilincselő előadása emelték a gyönyörű költemények hatását. Kapott is érte tapsot eleget.

Majd ifj. Póka Gyula ült zongorához s eljátszolta Székely J. „La sirène” s Chopin „Polonaise” című darabját oly bravourosan, oly csillogó technikával, oly művészi érzéssel, aminőt e teremben még nem hallottak soha. Zúgó tapsvihár fejezte ki a közönség elismerését a kitünő művész játéka iránt.

Végül Hajdu g-moll Trioját (Andante Presto) adta elő három művész: gordonkán Domaniczky Teréz, hegedűn Podolszky Margit s zongorán Domaniczky Etelka kisasszonyok. Meglepő zenei készütség, kitünő zenei iskolázottság jellemzi mind a három művésznőt, kik kiváló praecizitással s érzéssel adták elő e nehéz zenei művet. Az összes előadókat dicséret s elismerés illeti e valóban nem mindennapi élvezetet nyújtó s magas niveauon álló szép felolvasó estért.

—ő.

— **A vörös-kereszt bálja.** A vörös-kereszt egyesület debreczeni fiókjának érdemes vezetői, Váradi Szabó Jánosné urasszony, Simonffy Imre, mint elnökök népes és díszes értekezletet hívtak össze csütörtök déli tizenkét órára a városháza kis tanács-termébe. Urasszonyok, társaséletünk előkelőségei, az aranyifjúság sok tagja és tiszt urak nagy számmal jelentek meg ezen a gyűlésen, a melyen a debreczeni fiók bálrendező bizottságát alakították meg és a január 14-dikén rendezendő tánczestélyről határoztak, a melynek a fényes sikere előrelátható és a melyre vonatkozólag röviden most csak annyit jelentünk, hogy a fényes mulatságon a katonazene és

Magyari testvérek játszanak. A belépőjegy 4 korona. A páholyjegy szintén 4 korona; de a páholyba lépőknek személyjegyet is kell váltaniok. A meghívókat a napokban küldik szét.

— **Székely cselédek érkezése Debreczenbe.** Elismeréssel kell megemlékeznünk azon jóakaratu érdeklődésről, melyet Debreczen mivel társadalmá a székelymentő munka iránt tanusított és tanusít folyton. Már vannak vagy 44-en székely tanonczok. Karácsony előtt érkezett 13 részben árva, részben szegény leányka, a kik emberbarátoknál meleg otthonra találtak. A székelyföldi kirendeltség kezdeményezésére s a mi tevékeny Székely Társaságunk közvetítésével a küszöbön levő újév első napján egy csapatban közel száz székely nő cseléd érkezik és nyer elhelyezést Debreczenben. És ha a tapasztalat azt fogja igazolni, hogy a székely nő és férfi cselédek jól beválnak, csakhamar egy másik nagy csapat idejövételére van kilátás. Ennek az akciónak fontosságát és jelentőségét egyrészt abban látjuk, hogy megmentünk sokakat az idegenbe való kivándorlástól és az elzülléstől, másrészt bizton várhatni azt is, hogy a régóta elmérgesedett cselédviszonyok javulni fognak. Hogy az érdekeltek mily uton-módon kapják meg cselédeiket, a napokban közhírré lesz téve.

— **Városi közgyűlés.** A város ma, pénteken délután 3 órakor tartja e havi rendes közgyűlését Domahidy Elemér főispán elnöklése alatt. A közgyűlésnek legfontosabb tárgya *öt közigazgatási bizottsági tag* választása. Az ellenzéknek alkalma nyílik a „hivatalból” való tagok tulsúlyát ellenzéki vezéremberek beválasztásával egyenlősíteni.

— **Komárom városa a Csokonai-ünnepen.** Nem hiába, hogy Komárom is a maga költőjének tartja Csokonait, rendkívüli érdeklődést tanusít a százados emlékünnepről. Főispánja, Sárközy Aurél, már jelentette szíves eljövételét, most pedig maga a város következő levelét intézi a Csokonai-kör elnökségéhez:

Csokonai Vitéz Mihály halálának százados évfordulója alkalmából a kör által rendezendő emlékünnepre történt meghívást ezen szabad királyi város közönsége hazafias köszönettel fogadta és elhatározta, hogy magát az emlékünnepen 10 tagu küldöttséggel képviselteti.

A küldöttség tagjainak nevét és polgári állását egy későbbi levélben fogom a kör tudomására hozni.

Komárom, 1904. évi december 28.

Domány

kir. tan. polgármester.

— **Vasuti bérletjegyek.** A magyar államvasutak igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy az 1904 ik évre kiállított kedvezményes áru bérletjegyek és az évi szabadjegyek érvénye 1905. évi január hó 8-áig kiterjesztetik. A rendes áruk, vagyis az 1904. évre kiadott: 1100 korona I., 770 korona II., 440 korona III. osztályu évi bérletjegyek érvénye azonban folyó évi december hó 31ével megszűnik, vagyis a meghosszabbítás érvénye sem ezen jegyekre, sem a féláru jegyek váltására jogosító arczképes igazolványokra ki nem terjed.

Olcsóbb mint bármely **végeladás!**

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz. a Dróher söresarnok mellett (az „Emke” kávéházzal szemben.)

az árak tuhalmozott raktár miatt mélyen leszállítva lettek **Gerő** férfi- és gyermekruha áruházában. <<<<<<

Ott a szociális kérdés is gyönyörű megoldást nyer. Ezer és ezer munkás kéz kap állandó foglalkozást, ami másként nem is lehet, ha elgondoljuk, hogy évente 15-20 millió számra természetnek amerikai vadveszők, gyökerek, zöldójtványok, dugványok és gyökerek szőlőójtványok. Amerikai rendszer szerint nagyszerű vízemelőkkel, szélmotorokkal és vízművekkel az összes iskolák keresztül-kasul ártézi kutak módjára földalatti vízvezetékekkel vannak ellátva és így a szárazság — amiben tavaly nekünk is nagy részünk volt — eme iskolákban hatalmát nem éreztheti. Ezen gyakorlati és gyönyörű berendezés órási összegeket emészthetett fel, de van is reményünk hozzá, hogy a szőlőszet iránt érdeklődők csakis ott fogják szükségletüket beszerezni, ami mindenesetre oly kerttulajdonosok saját érdeke is, kik szép, egészséges, fajtiszta és tartós szőlőszeti termények és szőlőójtványok birtokába akarnak jutni. Amint a Buding Károly teleptulajdonos által szerkesztett képes nagy árjegyzékből — amely árjegyzék ugy szőlőszeti mű számba vehető — mi is meggyőződést szereztünk, az árak is olyan alacsonyok, hogy azok olcsóság tekintetében minden más hasonló vállalatú teleppel a versenyt felvehetik.

Egyesületek.

A Bikur Chólim debreczeni betegsegélyző egyesület azon t. tagjai, kik 3 havi tagsági díjjal hátralékban vannak, tisztelteljesen figyelmeztetnek, hogy ezen tartozást a jövő hó folyamán kifizetni sziveskedjenek, nehogy a nemsokára megejtendő választásokra — alapszabályaink 30. §-a értelmében — szavazati jogukat elveszítsék.

A gazdasági tanintézet hallgató ifjusága, az 1905. évben, a Segély Egyesület javára; előreláthatólag január hó végén „Zártkörű Táncestélyt” rendez.

A Kossuth dalkör Szilveszter estéje. Városunk egyik legfiatalabb dal-egylete a Kossuth Dalkör, a mely rövid idő alatt szorgalmas tanulással, multságainak ügyes rendezésével a dal szerető közönség nagy részét magához tudta hódítani, igen kedélyes estével lepi meg a közönséget Szilveszter estélyén. A nagy körültekintéssel előkészített estély művészi részét fogják képezni a Dalkör által előadandó válogatott darabok. A Dalkör éneklő tehetségét, szép összhangzatos előadását, kitűnő hanganyagát már sokszor volt alkalma a közönségnek élvezni; a mely élvezet mo t csak fokozódni fog. Igen kedélyes része lesz ez estélynek a tombola. Ne tévesszük össze ezen kedélyes társas játékot azon filléres gyermek játékkal, a mit több multságoknak tombola elnevezéssel szoktak rendezni. A közönség élénk emlékezetében van még azon tombolajáték, a melyet a dalkör az elmúlt Szilveszter estén rendezett, és ez érdeklődést most a nyereségy tárgyak beszerzésénél igyekezett a rendezőség figyelembe venni és fokozni, erre vállanak azok a sok szép dísz tárgyak, értékes házi eszközök, olyan pipere tárgyak, a melyek a hölgyeknek ez estély emlékéül fognak megmaradni, és azok sok szép különféle dolgok, a melyeket mint ajándékot kapott a rendezőség (1 tombola jegy ára 60 fillér.) A tombola után táncz következik. A táncznak két főkellékéről, jó tánczos fiatalaságról, jó zenéről a rendezőség gondoskodott. A Kossuth-dalkör Szilveszter estélyét a Bika dísztermében rendezik.

A Homokkerti református olvasó egyesület folyó hó 31-én a homokkerti óvoda nagy termében saját pénztára gyarapítására, szavazatokkal és tánczozal egybekötött jótékony célú zártkörű Szilveszter estélyt fog rendezni; melyre a t. tagurakat és becses családját esetleg ottan részt venni óhajtó jóismerőseit ez uton is meghívja a rendezőség. Az estély kezdete este 8 órakor, beléptidij családfo vagy magánférti részére 1 korona, mely egy liter bor elfogyasztására is feljogosít, család tagok részére 60 fillér, mely egy fél liter bor elfogyasztására feljogosít. Hideg vagy meleg itóleket bárki is magával hozhat, azonban ételek és italokról külön díjazás

mellett a rendezőség által is gondoskodva lesz. Jegyek előre válthatók Kurucz Lajos, Ecsedi István, Bujdosó András, Páli Elek és ifj. Pesti János uraknál és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugáztatnak.

Egy öngyilkosság borzasztó részletei.

Az öngyilkos pénzgyőr rémes esete.

Hódmezővásárhelyen Fater Ferenc pénzgyőr fővigyázó, az asszony miatt, át-mulatott éjszaka után agyonlőtte magát. Ennek az öngyilkosságnak borzasztók a részletei:

A lakonyában egyedül a legfiatalabb pénzgyőr Bernát Mihály volt otthon, aki este rosszul érezte magát és nem ment el társaival a borozásra.

Fater éjfélokor megzörgette az ablakot. A fiatal pénzgyőr, akinek Fater főlebbvalója volt, sietve nyitott ajtót.

Fater bement. Ekkor történt, a mint Bernát Mihály a rendőrségen elbeszélte, hogy Fater így szólt hozzá:

— Ülj le, ird, a mit diktálok. Én itt elöttem, főbe fogom magamat löni. Ird meg a bucsuzó levelet édesanyámhoz és ahoz, akit szerettem.

A fiatal pénzgyőr vonakodott. Ekkor Fater, rettenetes izgalomban, felkapott egy szolgálati fegyvert és megcsóválva feje fölött hangosan kiáltva, szólt Bernát Mihálynak:

— Főlebbvalód vagyok! Parancsolom, hogy ird! — Ha nem teszed szétzuzom a fejed!

Bernát Mihály, aki úgy, amint az ágyból kikelt, öltözetlenül ült az asztalnál, reszkette engedelmeskedett a dühöngő ember parancsának.

Megírta a leveleket. — Most feküdj le az ágyadra, parancsolta Fater és ne láss, ne hallj semmit. Erre Fater is végig dőlt az egyik ágyon és a fegyvert a fejének fogta.

A ravasz elesettent, de a lövés nem történt.

A fegyverben nem volt töltés. Fater eltozult arcczal ugrott fel.

Ujra csóvénél fogta a sulyos fegyvert. — Adj egy töltényt! kiáltott Bernát Mihályra.

A fiatal ember nem akart engedelmeskedni: a vérbeborult arczu, villogó szemü nagy, erős ember ismét a feje körül hadonázott a fegyver tusával.

— Ha nem adsz rögtön egy golyót, szétcsapom a fejed! — kiáltotta.

Nem volt mit tenni. Odaadott neki egy töltényt s félig mágánkiül nézte, mi történik tovább.

Fater lecsillapodik, ujra az ágyra dőlt. A megtöltött puská csóvét a jobb háltékához szoritotta és kifosztott jobb kezével elrántotta a ravaszt...

A fegyver eldördült. Puskaporfüst, hörgés töltötte meg a levegőt.

A szegény, halálosan megkínzott és felizgatott fiatal pénzgyőr, úgy ahogy volt, öltözetlenül futott a rendőrségre, ahol jelentést tett a dologról.

TÁVIRATOK.

Az ellenzék egyesülése.

Budapest, december 29. Az ellenzéki pártok egyesülése a 48-as alapon **befejezett dolog.** A napok óta folyó tárgyalások eredményre vezettek és eddig az **Ugron-párt és a nemzeti**

párt jelentette ki, hogy hajlandó egyesülni a Kossuth Ferenc vezetése alatt álló függetlenségi és 48-as párttal. Az egyesülés dolgában országos értekezlet fog dönteni. A párt elnevezése marad: függetlenségi és 48-as. Hogy a delegációba belemenjen e a párt, **abban az országos értekezlet fog dönteni.** Az egyesülésre hajlandóságot mutat a Bánffy-párt és a néppárt is.

Tisza nem lép fel Ugrán.

Budapest, december 29. Tisza István kormányelnök a jövő héten nyílt levelet fog intézni az ugrai kerület választóihoz, amelyben megköszöni az eddigi bizalmat és kijelenti, hogy az ugrai kerületben nem lép fel többé. Ezt a kerületet alighanem az ellenzék fogja elhódítani.

Port-Artur ostroma.

London, december 29. A japán balszárny és a közép 26-án heves támadást intézett az Erlungsau erőd ellen, amelynek középső mellvédjét délelőtt 11 órakor felrobbantották, délután már a belső erősségekben voltak a japánok, estére pedig az egész erődöt elfoglalták az ö-szes ágyubatteriakal együtt.

Tisza a királynál.

Budapest, december 29. A király déli 12 órakor fogadta Tiszát, aki a házfelosztásra vonatkozó jelentéseit tette meg. A király beleegyezett, hogy a házfelosztás január 4-én történjék, **de kijelentette, hogy a trónbeszéd elmondására nem vállalkozik.** A trónbeszédet királyi biztos fogja felolvasni. Erre már Ferenc József alatt is történt példa Lónyay kormányelnöksége idejében.

Körber megbukott.

Bécs, december 29. A császár elfogadta Körber osztrák miniszterelnök lemondását. A kabinet tagjai azonban állásaikban maradnak.

Fél a kormánypárt is.

Budapest, december 29. A szabadelvű párt tagjai nagyon félnek az új választásoktól. **Tisza teljes elzárkozott.** Eddig csak a bizalmas konyhamalacainak tett ígéreteket. A párt önértetesebb és önállóbb gondolkozású tagjai attól tartanak, hogy Tisza őket el fogja ejteni, mert olyan többségre akar szert tenni, amely gondolkodás nélkül követi tuskön-bokren át.

Bizalmatlanság Tiszának.

Sátoraljaújhely, december 29. Zemplénnvármegye mai közgyűlése gróf **Andrássy Géza** indítványára a Tisza-kormányt egyhangulag bizalmatlanságot szavazott.

Nyiregyháza, december 29. Szabolcsmegye mai közgyűlésén Bory Béla és társai indítványára (az aláírók közt volt Vay Tibor gróf is, a szabadelvűpárt elnöke) 147 szóval 59 ellen bizalmatlanságot szavaztak a Tisza-kormányt. Az indítvány ellen Kállay András volt főispán szólalt fel, de lehurrogták. A bizalmatlansági indítvány mellett szavazott Szikszay Pál alispán és az összes oszlopos tisztviselők.

Történet a Tisza mellől.

[Rejtélyes öngyilkosság.]

Valaki eltűnt a Tisza hullámaiban este mikor a Stefania-sétányon, a rakparton a lámpák kigyultak, a Tiszaparton, a szegedi kikötőben ólalkodó hajókon kigyult a fény és sima, hideg hullámok tükrén játszódzik, valaki, egy fekete ruhás, magas, karcsú nő lemegy a partra, egészen le, addig, hogy a hullámok a cipője orrát nyaldossák és bele bámul a fekete, itt ott csillogó tükröbe, melynek hátamögött a sir, a halál rejteződik.

Egy darabig nézi a hullámokat. Vissza tekint a nyüzsgő városra, ahonnan fény, robogás, zene, elevenség zaja jut hozzá.

— Maradj, ne menj még! Mi megvigasztalunk.

A Tisza hullámai mást beszélnek:

— Itt van a nyugalom, itt a vigasztalás. Gyere és fekjűd a mi karjainkba.

A leány egy darabig tétovázik.

— Melyike válaszszam?

A habok ringása oly csábító. Ki bírna ellenállni. Neki szalad a hullámoknak. Csobban a víz és a fekete lány alakját körülkapják, elnyelik a sötét hullámok.

A Tiszaparton kikötött halászbárkák őre meghallotta a csobbanást. Szokatlan dolog ez, valami baj történt. Kibujik a kalyibájából. Beleugrik a csónakba és gyorsan evez arrafelé, amerről a csobbanást hallotta.

A csónak orra előtt bukik fel a hullámokkal küzdő leány alakja. Meghalni nehezebb, mint a vízbe ugrani. A bárkák csősze odaugrik, megragadja a leányt.

— Ereszsen! Meg akarok halni!

A leány és a csász között kétségbeesett küzdelem fejlődött ki. Egyik az életért, másik a halálért küzd. Az apró csónak meg-ingog és már maga a csász is ott van, hogy el kell vesznie a leánnyal együtt.

— Vessz el magad!

Elereszt a leányt. A habok elviszik, nem is adják vissza elevenen az áldozatukat. A leány eltűnt. A halászbárkák őre menekült a környezetéből. Megdermesztette a halál, amely a víz felett, körülötte is ólalkodott.

A rendőrségnél jelentést tett a rejtélyes esetről, ahol Nacsa Lajos elpanaszolta, hogy a nővére, Mária, aki most 20 esztendő, karácsony másodnapján eltűnt hazulról. Valószínűnek tartja, hogy a leány a Tiszába ugrott, mert buskomorságban szenvedett és többször emlegette az öngyilkosságot. Sötét kávébarra szoknyát, fekete télikabátot és fűzős cipőt viselt.

A tiszamenti hatóságok most vigyázzák, hogy mikor veti fel a víz a Nacsa Maris holttestét?

Törvénykezés.

Nem vigyázott a gyermekre. Erdei Péterné érkenézi asszony Birkai Mária felügyelete alatt hagyta 14 hónapos József nevű fiát, aki a földön addig mászkált, míg a lócza alatt levő zsíros szódás edényt el nem érte. Az étkes gyerek jócskán evett belőle, úgy hogy belehalt. Miután a vádlott a tárgyaláson tanukkal igazolta, hogy Erdeiné csak úgy adta be hozzá a gyereket az ő tudta nélkül, a törvényszék felmentette.

Zsarolás. Eperjesi Imre hajdabős-ményi földmives Kis János birtokáról vesélyes fenyegetés közben elvitt szeptember 1-én 32 korona értékű szénát. A törvényszék zsarolásért 4 napi fogházra ítélte.

A orgazda. A szerdán felmentett Tiba László, (akkor lopással volt vádolva) orgazdaságért keült csütörtökön a vádlottak padjára, mert a Mészáros József szijgyártó boltja elől ellopott 60 darab szijjostorból 3 darabot kapott, de ő nem adta el, hanem elégette 2 napi fogházra ítéltek. Jogerős.

Helyreigazításért 8 nap. Sallai László hajdunánási disznókupecz a járlatokon némi helyreigazításokat eszközölt sajátkezőleg. A törvényszék 8 napi fogházra ítélte. Megnyugodott. Az ítélet jogerős.

REGÉNY-CSARNOK.

Rablótanya a rengetegben.

[Regény.]

19 (Orosz eredetiből)

— Istenem! Mi ez! Talán valami szerencsétlen sorsüldözött, a ki a Néva hullámai között keresi a halált. És sehol egy rendőr, a ki ügyelet alá venné a kétségbeesett szerencsétlent. De talán jobb is, ha utjára engedem, Mit tartozik az valakire, ha másik embertársa lerázza az életterhét. És már távozni akart, midőn jajgatás csapódott a fülébe.

Neszelni kezdett. Az összerogyadozott alakot szemügyre vette. Ez a nő jajgatott volna? . . . A ki időközben felállt és a Néva partjai felé lépkedett. Vladimir egyszerre tultette magát a bölcsekedésen és a nőhöz rohant. Hevesen rakiáltott:

— Mit akar ön?

A megriadt nő elakart ossonni; de Vladimir kezénél fogva visszartartotta. A vihar zugását tulharsogva kiáltott a nőre:

— Szerencsétlen! Öngyilkosságot akar elkövetni?

— Engedjen! Mi köze hozzám.

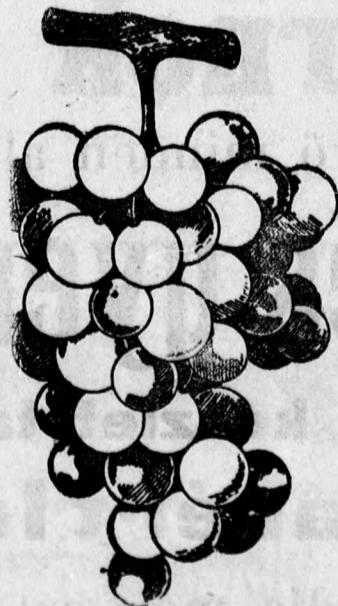
Vladimir nem engedte el, hanem a legközelebbi lámpás alá vezette. Az arczat akarta megijátni, mert a nőnek megtört hangja lelkéig hatolt.

Balról a Néva ezerjégtuskója és táblája recsegve tördeite egymást; a zajló jégdarabok rettenetes halállal fenyegették, ki közéjük kerül . . . E közben a fiatal ember a lámpa alatt szemügyre vette védencét, noha az sötét fejkendőjét arczára huzta; de ime most a fürgeteg lekaptja a kendőt és Vladimir meglepetten tekintett reá.

[Folytatjuk]

„Milleniumtelep“ Nagyósz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországon a legjobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Ujévi ajándéku

Zsebkendő, Nyakkendő,
Gallér, Ing Kézelo,
Harisnyák, Kötenyek,
Kávés terítékek,
Függöny, Szőnyeg,
Pamlag, ágy- és asztalterítók,
Kocsi takarók

nagy választékban kaphatók

Donogán és Somossy

czégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

12128/1904. Tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy Debreczen város összesített gyámpénztára végrehajthatónak Bakos János és neje Varga Eszter végrehajtást szenvedő elleni 1100 kor. tökékövetelés és járadékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő, a debreczeni 283. sz. tkjvben A + 5. sorsz. 3832/1-a. hrsz. alatt felvett ingatlanra az árverést 1760 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1905. évi január hó 23-ik napján délután 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron. alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 56 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3833. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Debreczen, 1904. évi december hó 9. napján.

Hegedüs, kir. tszéki bíró.

Az üzlet teljes felosztása miatt
hatóságilag engedélyezett
végkiárulás
Szifft Aladár

Piacz-utca 24.

legalkalmasabb karácsonyi
és ujévi ajándékoknak ajánlja
a még raktáron levő árukat,
melyek minden elfogadható áron
végkiárúsítatnak.

A kiárulás már csak rövid ideig
tart.

Az üzlethelyisé g

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontúl minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Ékszer- és óra javításokat legelőszöbben vállal Pintér Gusztáv érás- és ékszerész Piacz-utca főtözsde mellett. Ugyanott ezüst sarkantyuk legjutányosabb árban kaphatók.

Szegénysorsu férfiak és nők a téli hónapokban állandó és biztos keresethez juthatnak. Jelentkezzenek a kiadóhivatalban.

Munkás leányok felvétetnek. Czim a kiadóhivatalban!

Kerestetik jó családból való intelligens nő, ki főzéshey ért, a háztartás minden ágában jártas és keveset a felsőruhavarráshoz is ért, valamint szabad óráiban a gyermekekkel foglalkoznék. Czim a kiadóban.

Jó házilag készített boreczet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó ház. Hadházi-ut 5. sz. Csapó-utca végén boltnak, körcsmának igen alkalmas hely, 10 évig adómentes, igen kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Botos rendőrügynöknél a vasutnál,

Yost-írógép kevésbé használt félárban eladó József k. herczeg-u. 26. sz. emeleten. Telefon szám 231.

Gymnasiumi, polgári és elemiiskolai tanulóknak órákat adok. Vizsgálatokra, érettségire is, 5 hó alatt előkészítek; szegénysorsuakat teljesen ingyen. Czim „Joghallgató” Késes utca 6. szám.

Nyomdász tanuló felvétetik a kiadóhivatalban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchényi-utca 27. sz.

Wertheim pénzszekrény megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

50 hectoliter 1880. 1885. és 1886 os igen nehez dioszegi bakator 35 frtjával, kisebb részletekben is eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Nyugalmazott uriember állandó irodai alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Czime a kiadóhivatalban.

Üzleti könyvek félárban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49.

Törmelék csokoládénak kilója 1 frt Kovács Géza fűszer- és csemege üzletében Hatvan és Betlen-u. sarkán.

Magyarul akarok tanulni. Szász ifju ember vagyok, a ki a nagyszabeni gymnasium elvégzése után két évet töltöttem a lipcei főiskolán. Most tértem haza és szeretném magamat a magyar nyelvben tökéletesíteni, evégből Debreczenben vagy a környékbeli uri családnál 3—4 hónapot óhajtanék tölteni, akként, hogy a CSA'AD gyermekeit német nyelvre oktatom. Czimemet e lap szerkesztősége adja meg az érdeklődőknek.

1000 darab levélboríték, tetszés szerinti cégnyomással 2 forintért megrendelhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz u. 47. Telefon 18.

Áruszállításra kis, könnyebb kézikocsi kerestetik. Czim a kiadóhivatalba.

Butorozott szobát keres sürgősen, lehetőleg a piac-utcahoz közeli utcákban magányos fiatal ember. Ajánlatok hely és ár megjelölésével „Szolid” czímen a kiadóhivatalba.

Üjévi ajándéktárgyak olcsón vásárolhatók Antalffy Ferencz bőrdíszművesnél Piacz u. 31. Ugyanott tanulók felvétetnek.

Gáz és benzin motorok és benzin lokomobilok

szelepes vezényművel, leg-egyszerűbb szerkezet, föltétlenül megbízható és olcsó üzemerő. Minden szaktudás nélkül kezelhető, teljes jótállás mellett jutányos árban ajánlja

PESCHAT és ROTH

motorgyára

Budapest VII., Rökk-Szilárd-u. 40. sz.

Finom Ruhaszövetekből, ruha- és bluz-selymekből

állandó és nagyszabásu

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa

nőidivat és szőnyeg áruház

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Hasznos és kell tudni mindenkinek

hogy **DEBRECZENBEN, Piacz-u. 51.**

a **Csanak fűszerüzlete** mellett levő

Ruha Csarnok feloszlik

és az ott raktáron levő minden alkalomra szükséges

férfi-, fiu- és gyermekruha

mig a készlet tart

mesés olcsó árért lesz eladva.

Mindenki ragadja meg ezen alkalmat

mert ott kevés pénzért nagy bevásárlást tehet.